

Rządowy projekt ustawy PiS
o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin

ANALIZA, UWAGI, WNIOSKI I ZAGROŻENIA

Projekt ustawy PiS wprowadza istotne zmiany w obowiązującej ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin z dnia 10 grudnia 1993 r. (z późniejszymi zmianami), dotyczącej należnych byłym żołnierzom emerytalnych świadczeń pieniężnych: **emerytur wojskowych, wojskowych rent z tytułu niezdolności do pracy oraz wojskowych rent rodzinnych**. Obejmuje on: wszystkich żołnierzy służących w **wojskowych służbach specjalnych PRL (na rzecz „totalitarnego państwa”** – od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia powstania III RP) **oraz wszystkich żołnierzy** służących w **wojskowych służbach specjalnych RP po roku 1989**, tzn. służących w wojskowych instytucjach i formacjach PRL (do dnia 31 sierpnia 1990 r. – powołanie Zarządu II Wywiadu i Kontrwywiadu Sztabu Generalnego Wojska Polskiego), wymienionych w projekcie (*art. 1 pkt. 2 projektu – dodany art. 13b ust. 1*) lub służących do dnia 31 lipca 1990 r. (rozwiązanie Służby Bezpieczeństwa) w cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach PRL, wymienionych w projekcie (*art. 1 pkt. 2 projektu ustawy – dodany art. 13b ust. 2*). Przepisów projektu ustawy nie stosuje się wobec żołnierzy służących w w/w cywilnych oraz wojskowych instytucjach i formacjach PRL, którzy udowodnią, że przed rokiem 1990, bez wiedzy przełożonych, podjęli współpracę i czynnie wspierali osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego (*art. 1 pkt. 3. projektu ustawy – dodany art. 15b. ust. 6*).

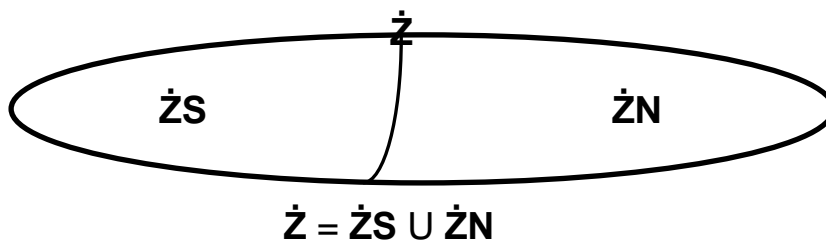
Obszar działania projektu ustawy

Zbiór żołnierzy, których obejmują przepisy projektu ustawy, określa art. 1 pkt. 2. projektu ustawy – dodany art. 13b. ust. 1, w brzmieniu:

Za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r. w niżej wymienionych wojskowych instytucjach i formacjach – jednostkach organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej i ich poprzedniczkach:

- 1. Informacja Wojskowa oraz podległe jej jednostki terenowe, w tym Organa Informacji Powszechnej Organizacji „Służba Polsce” oraz Organa Informacji Wojskowego Korpusu Górniczego;*
- 2. Wojskowa Służba Wewnętrzna, w tym Zarząd Wojskowej Służby Wewnętrznej Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza i jego poprzedniczki;*
- 3. Zarząd II Sztabu Generalnego Wojska Polskiego wraz z jednostkami podległymi;*
- 4. inne służby Sił Zbrojnych prowadzące działania operacyjno-rozpoznawcze lub dochodzeniowo-śledcze, w tym w rodzajach broni oraz w okręgach wojskowych.*

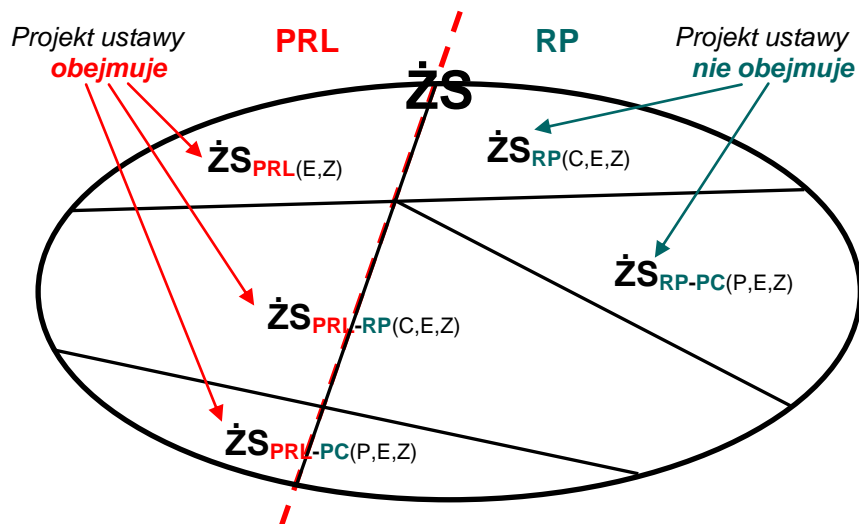
Zdefiniowany w projekcie ustawy zbiór wszystkich żołnierzy, którzy służyli w Wojsku Polskim (WP) po 21 lipca 1944 r., można przedstawić graficznie:

gdzie:

- Ż** – zbiór żołnierzy służących w WP po dniu 21 lipca 1944 r.
- ŻS** – zbiór żołnierzy służących w wojskowych służbach specjalnych WP po dniu 21 lipca 1944 r.
- ŻN** – zbiór żołnierzy nie służących w wojskowych służbach specjalnych WP po dniu 21 lipca 1944 r., czyli służących poza wojskowymi służbami specjalnymi w PRL i RP.

Natomiast zbiór żołnierzy służących w wojskowych służbach specjalnych w PRL (od dnia 22 lipca 1944 r. do dnia 31 sierpnia 1990 r.) – zbiór **ŻS**, można przedstawić graficznie:

gdzie:

- ŻS** – zbiór żołnierzy służących w służbach specjalnych WP po dniu 21 lipca 1944 r.
- ŻS_{PRL(E,Z)}** – zbiór żołnierzy służących w służbach PRL (Emeryci, Zmarli)
- ŻS_{PRL-RP(C,E,Z)}** – zbiór żołnierzy służących w służbach PRL i RP (Czynni, Emeryci, Zmarli)
- ŻS_{PRL-PC(P,E,Z)}** – zbiór żołnierzy służących w służbach PRL i pracujących w RP (Pracujący, Emeryci, Zmarli)
- ŻS_{RP(C,E,Z)}** – zbiór żołnierzy służących w służbach RP (Czynni, Emeryci, Zmarli)
- ŻS_{RP-PC(P,E,Z)}** – zbiór żołnierzy służących w służbach RP i pracujących w RP (Pracujący, Emeryci, Zmarli)

Powyższy rysunek jednoznacznie pokazuje, że przepisy projektu ustawy obejmują żołnierzy należących do zbioru: **ŻS_{PRL} = ŻS_{PRL(E,Z)} U ŻS_{PRL-RP(C,E,Z)} U ŻS_{PRL-PC(P,E,Z)}**, czyli wszystkich żołnierzy, którzy rozpoczęli służbę w PRL po dniu 21 lipca 1944 r. – zostaną obniżone im oraz ich rodzinom (teraz albo w przyszłości) emerytalne świadczenia pieniężne (emerytury wojskowe, wojskowe renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wojskowe renty rodzinne) i nie obejmują żołnierzy należących do zbioru: **ŻS_{RP} = ŻS_{RP(C,E,Z)} U ŻS_{RP-PC(P,E,Z)}**, czyli wszystkich żołnierzy, którzy rozpoczęli służbę w RP po dniu 31 sierpnia 1990 r.

Zasady naliczania należnych, byłym żołnierzom wojskowych służb specjalnych oraz ich rodzinom, obniżonych emerytalnych świadczeń pieniężnych (**emerytur wojskowych, wojskowych rent z tytułu niezdolności do pracy** oraz **wojskowych rent rodzinnych**), określają przepisy projektu ustawy określone w art. 1 pkt. 3-6 projektu ustawy. Zasady dotyczące **emerytur wojskowych** są zawarte w art. 1 pkt. 3 projektu ustawy – dodany art. 15b, w brzmieniu:

1. *Żołnierz, który był członkiem Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego, otrzyma emeryturę wynoszącą 0,5% podstawy wymiaru za każdy rok służby w Wojsku Polskim po dniu 11 grudnia 1981 r.*
2. *Żołnierz, który pełnił służbę w służbach specjalnych na rzecz totalitarnego państwa i pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., otrzyma emeryturę wynoszącą:*

- 1) 0,5% podstawy wymiaru – za każdy rok służby w wojskowych służbach specjalnych PRL lub cywilnych służbach bezpieczeństwa PRL;
- 2) 2,6% podstawy wymiaru – za każdy rok służby wojskowej w PRL, jeśli ta służba była poza wojskowymi służbami specjalnymi PRL lub cywilnymi służbami bezpieczeństwa PRL i za każdy rok służby w RP.
3. Emerytury nie podwyższa się, jeżeli okoliczności uzasadniające podwyższenie wystąpiły w związku z pełnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa (w PRL).
4. Wysokość emerytalnej należności pieniężnej żołnierza wojskowych służb specjalnych PRL – emerytury wojskowej (również wojskowej renty z tytułu niezdolności do pracy oraz wojskowej renty rodzinnej), nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłaconej przez ZUS (Zakład Ubezpieczeń Społecznych).

Procedura realizacji projektu ustawy

Procedurę realizacji projektu ustawy – zasady wyliczania nowych emerytalnych świadczeń pieniężnych należnych żołnierzom oraz ich rodzinom (emerytur wojskowych, wojskowych rent z tytułu niezdolności do pracy oraz wojskowych rent rodzinnych), termin ich pierwszej wypłaty oraz przysługujące żołnierzom oraz ich rodzinom uprawnienia odwoławcze, określają przepisy zawarte w projekcie ustawy:

1. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2017 r. – termin rozpoczęcia prac naliczania nowych emerytalnych świadczeń pieniężnych należnych żołnierzom oraz ich rodzinom (art. 4 projektu ustawy).
2. Prezes ZUS w terminie miesiąca od dnia wejścia w życie ustawy (do dnia 1 lutego 2017 r.) ogłosi w Dzienniku Urzędowym RP „Monitor Polski” Komunikat, którym będzie zawierał informacje o miesięcznych kwotach przeciętnej: emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy oraz renty rodzinnej, wypłacanych przez ZUS (art. 3. ust. 1. projektu ustawy).
3. Na wniosek właściwego wojskowego organu emerytalnego (WBE), Instytut Pamięci Narodowej – Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (IPN) sporządzi na podstawie posiadanych akt osobowych i, w terminie 6 miesięcy od dnia otrzymania wniosku, prześle do WBE informację o przebiegu służby wskazanych we wniosku żołnierzy na rzecz totalitarnego państwa. (art. 1 pkt. 2. projektu ustawy – dodany art. 13a. ust. 1).
4. Informacja IPN o przebiegu służby, jest równoważna z zaświadczeniem o przebiegu służby sporządzanym na podstawie akt osobowych przez właściwe organy wojskowe. (art. 1 pkt. 2. projektu ustawy – dodany art. 13a. ust. 5).
5. Do informacji IPN, nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego. (art. 1 pkt. 2. projektu ustawy – dodany art. 13a. ust. 6).
6. W przypadku żołnierzy, w stosunku do których **z informacji IPN**, wynika, że pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa, WBE wszczyna z urzędu postępowanie w przedmiocie ponownego ustalenia wysokości emerytalnych świadczeń pieniężnych: emerytur wojskowych, wojskowych rent z tytułu niezdolności do pracy oraz wojskowych rent rodzinnych (art. 2. ust. 1-2 projektu ustawy).
7. Od **decyzji WBE** ustalającej prawa do emerytalnych świadczeń pieniężnych: emerytur wojskowych, wojskowych rent z tytułu niezdolności do pracy oraz wojskowych rent rodzinnych, przysługuje zainteresowanemu żołnierzowi lub jego rodzinie odwołanie do właściwego sądu (Sądu Administracyjnego), według zasad określonych w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego. Złożenie odwołania od decyzji nie wstrzymuje jej wykonania. (art. 2. ust. 3 projektu ustawy).

8. **Wypłata** świadczeń pieniężnych żołnierzom lub ich rodzinom nastąpi od dnia **1 października 2017 r.** (art. 2. ust. 4 projektu ustawy).

UWAGI

1. Sprawa wniosku WBE – jak rzetelnie sporządzić zbiór wszystkich żołnierzy objętych projektem ustawy, jeśli brak jest w WBE teczek akt personalnych (TAP) żołnierzy (TAPy żołnierzy znajdują się w wojskowych komendach uzupełnień, Centralnym Archiwum Wojskowym lub IPN), zaś w dokumentach finansowych znajdujących się w WBE brak jest danych jednoznacznie wskazujących, że żołnierz służył w wojskowych służbach specjalnych PRL.
2. Sprawa informacji IPN – jak zgodnie z prawdą (faktami) określić przebieg służby żołnierzy wykazanych we wniosku WBE (problem kompletności zasobów archiwalnych znajdujących się w IPN), jeśli nie wszystkie dokumenty określone w art. 25 ust. 1 pkt. 2 i ust. 2-3 ustawy o IPN z dnia 18 grudnia 1998 r. (z późniejszymi zmianami), zostały przekazane przez Ministra Obrony Narodowej do IPN, a spora część z nich została zniszczonych.
3. Sprawa procedury – dlaczego nie ma procedury dotyczącej postępowania z otrzymanymi wadliwymi wnioskami WBE i informacjami IPN (problem kompletności listy żołnierzy i danych we wniosku oraz problem kompletności, prawdziwości i błędów w danych o żołnierzu w informacji), wykrytych (lub nie) odpowiednio przez IPN i WBE. Każdy żołnierz przechodzący na emeryturę wojskową otrzymał dokument o przebiegu służby i ma pełną wiedzę o niej, ale nie ma możliwości odwoławczych na tym etapie postępowania – ma takie prawo dopiero po wydaniu decyzji przez WBE.
4. Sprawa „fikcyjnej” służby żołnierza w instytucji, w której nigdy nie służył – w praktyce często stosowane przez komórkę kadrową przeniesienie żołnierza w instytucji „na papierze” (tylko w dokumentach) do innej komórki (bez jego wiedzy), w której po przeniesieniu nigdy nie służył (wygodna dla komórki kadr w PRL polityka mianowania żołnierzy na wyższy stopień). Nie jest wykluczone, że komórki kadrowe MON i SG WP stosowały również praktyki takiego przenoszenia żołnierza pomiędzy instytucjami i jednostkami wojskowymi.

WNIOSKI

1. Rządowy projekt ustawy PiS stwierdza, że **żołnierze wojskowych służb specjalnych w latach 1944 – 1990 pełnili służbę na rzecz totalitarnego państwa**. Z takim stwierdzeniem nie sposób zgodzić się. Do chwili obecnej nigdzie nie można znaleźć jednolitego stanowiska, że wprowadzony w PRL socializm (Polska oficjalnie nigdy nie osiągnęła poziomu komunizmu, co najwyżej rozwinętego socializmu), został uznany za ustrój totalitarny. Co prawda wszystkie z elementów determinujących uznanie PRL za totalitaryzm występowały, jednakże różniły się one w znaczącym stopniu od tych przyjętych dla państwa totalitarnego. Nie było silnego kultu jednostki, propaganda spełniała swoją rolę, Milicja Obywatelska i tajne służby działały efektywnie, lecz zwalczanie opozycji nigdy nie miało takiej powszechności, mocy i charakteru, jak w innych państwach totalitarnych. W PRL nie było można organizować zgromadzeń i manifestować przeciwko władzy, ale można było wyrażać swoje zdania i opinie, ale należało liczyć się z konsekwencjami. Dlatego też PRL nie była państwem z ustrojem totalitarnym lecz dyktaturą z pewnymi cechami totalitaryzmu. Natomiast służbę w organach bezpieczeństwa państwa, jak również służbę w WP i pracę w strukturach państwowych (urzędach, sądach, prokuraturach, szkolnictwie, w służbie zdrowia, itp.) na pewno można uznać za działania we wspieraniu dyktatorskiej władzy w państwie, ale na pewno nie władzy totalitarnego państwa.

2. Rządowy projekt ustawy PiS rażąco krzywdzi żołnierzy, którzy rozpoczęli służbę w wojskowych służbach specjalnych PRL (szczególnie tych w ostatnich kilku latach PRL), a następnie służyli lub jeszcze służą w wojskowych służbach specjalnych RP (szczególnie tych, którzy legitymują się niezaprzeczalnymi osiągnięciami w wojskowej służbie – w misjach pokojowych ONZ, w misjach w Iraku i Afganistanie (za którą otrzymali zaszczytny status weterana), w wojskowej dyplomacji, w strukturach NATO, ukończyli studia i kursy w NATO oraz państwach NATO, za którą otrzymali wyróżnienia i odznaczenia od polskich władz oraz władz państw sojuszniczych. Niezaprzeczalnym jest faktem, że osoby wybierały zawód żołnierza bez żadnego przymusu, ale wyznaczanie na kolejne stanowiska służbowe odbywało się na rozkaz, bez pytania ich o zdanie. Decyzja o wyborze drogi żołnierza zawodowego była często podyktowana tradycjami rodzinnymi oraz wysoką historyczną pozycją tego zawodu w polskim społeczeństwie, jak również dla wielu młodych mężczyzn była jedyną możliwością uzyskania wykształcenia oraz poprawienia swojej dotychczasowej pozycji społecznej i materialnej.
3. Rządowy projekt ustawy PiS stosuje dwie różne metody obliczania żołnierzom procentowego wskaźnika wymiaru emerytury, aby obliczyć kwotową wysokość emerytury wojskowej. Żołnierz, który służył w wojskowych służbach specjalnych RP lub służył poza wojskowymi służbami specjalnymi PRL lub RP, ma obliczany procentowy wskaźnik wymiaru emerytury według jednej metody: za pierwsze 15 lat służby otrzymuje 40% podstawy wymiaru emerytury plus 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy kolejny rok służby. Żołnierz, który służył w wojskowych służbach specjalnych PRL, ma obliczany procentowy wskaźnik wymiaru emerytury według drugiej metody: za każdy rok służby w PRL otrzymuje 0,5% podstawy wymiaru emerytury plus 2,6% podstawy wymiaru emerytury za każdy kolejny rok służby w wojskowych służbach specjalnych RP lub poza nimi w PRL i RP. Jeśli żołnierz całą służbę w WP przesłużył poza wojskowymi służbami specjalnymi (np. 30 lat) i jeśli zostanie temu żołnierzowi obliczony procentowy wskaźnik wymiaru emerytury według obu metod, to wyniesie on odpowiednio: 79% (pierwsza metoda) i 78% (druga metoda), co jednoznacznie pokazuje, że obie metody nie są tożsame – dają różne wyniki dla tych samych wartości wejściowych.
4. Rządowy projekt ustawy PiS stosuje dwie różne metody ograniczające kwotową wysokość emerytury wojskowej. Żołnierz, który służył w wojskowych służbach specjalnych w RP lub służył poza wojskowymi służbami specjalnymi PRL lub RP, nie może otrzymać emerytury wojskowej wyższej niż 75% podstawy wymiaru emerytury. Żołnierz, który służył w wojskowych służbach specjalnych PRL, nie może otrzymać emerytury wojskowej wyższej niż miesięczna kwota przeciętnej emerytury wypłacanej przez ZUS. Jeśli porównać wysokość emerytury wojskowej obliczonej dla dwóch żołnierzy, którzy odeszli na emeryturę ze równoważnych stanowisk, których podstawa wymiaru emerytury wynosiła np. 8 tysięcy złotych brutto, zaś jeden przesłużył np. 30 lat w WP RP (w wojskowych służbach specjalnych lub poza nimi), a drugi przesłużył np. 2 lata w wojskowych służbach specjalnych PRL i 28 lat w WP RP, to emerytura wojskowa pierwszego żołnierza będzie wynosiła odpowiednio: 79% podstawy wymiaru emerytury, co w przeliczeniu na kwotową należność wynosi 6 000 zł brutto (75% podstawy) i a drugiego żołnierza 73,8% podstawy wymiaru emerytury, co przy ustawowym ograniczeniu za służbę w wojskowych służbach specjalnych PRL daje kwotę 2 110,92 zł brutto (średnia emerytura ZUS w 2016 r.).
5. Rządowy projekt ustawy PiS dzieli wszystkich żołnierzy WP służących w PRL na dwa zbioru: „złych” żołnierzy PRL – służących w wojskowych służbach specjalnych i „dobrych” żołnierzy PRL – służących poza tymi służbami. Twórcy projektu ustawy PiS zapomnieli o istotnych faktach, że wszyscy żołnierze WP byli zbrojnym orężem władzy PRL,

a w tragicznych wydarzeniach lat: 1945-48, 1956, 1968, 1970 i 1981-83 uczestniczyli żołnierze obu grup – ci „źli” żołnierze i ci „dobrzy” żołnierze, chociaż nie zawsze z własnego wyboru. Taki podział żołnierzy jest klasycznym dowodem stosowania przez PiS w realizacji swoich celów politycznych skutecznej zasady: „*dziel i rządź*”.

6. Rządowy projekt ustawy PiS nie gwarantuje, że uchwalona ustawa obejmie wszystkich żołnierzy, którzy służyli w wojskowych służbach specjalnych PRL, gdyż dane zgromadzone w WBE i IPN są niekompletne – szczególnie IPN nie ma wszystkich dokumentów, które powinien mieć, gdyż część z nich nie została przekazana przez MON. Natomiast żołnierz (również jego rodzina), któremu nie zostanie obniżona emerytura, nie ma „interesu” (obowiązku), aby przyznawać się do służby w wojskowych służbach specjalnych PRL, jeśli w nich służył. Dlatego też projekt ustawy nie zapewnia realizacji głoszonej przez PiS „zasady sprawiedliwości społecznej”, a grozi jedynie zwiększaniem „donosicielstwa” i rozszerzaniem wojny „polsko-polskiej”.
7. Rządowy projekt ustawy PiS, jeśli zostanie, w obecnej postaci, uchwalony przez Sejm RP, następnie przyjęty przez Senat RP i podpisany przez Prezydenta RP, niepodważalnie stanie się niekonstytucyjnym aktem prawnym. Co niezaprzeczalnie wynika z treści Wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 lutego 2010 r. – sygn. akt K /09, pkt. 9 – 14 uzasadnienia.
8. Rządowy projekt ustawy PiS pokazuje prawdziwy cel przejęcia (likwidacji) Trybunału Konstytucyjnego przez władze PiS – możliwość uchwalania niekonstytucyjnych ustaw, w tym obu niekonstytucyjnych ustaw „dezubekizacyjnych” dotyczących żołnierzy i funkcjonariuszy PRL, jakimi staną się po uchwaleniu przez Sejm RP, przyjęciu przez Senat RP i podpisaniu przez Prezydenta RP.

ZAGROŻENIA

1. Brak zaufania obywateli (zwłaszcza młodych), do władz państwa, które stosują haniebną zasadę: „**odpowiedzialności zbiorowej**” – takie działania władzy PiS „zapalają zielone światło” dla analogicznych działań kolejnych władz w przyszłości.
2. Wzrost konformizmu i „cwaniactwa” obywateli – zasada: „**podwójnej moralności**” stanie się powszechna, jako samoobrona, aby funkcjonować i żyć „bez kłopotów” w kraju obłudnej moralności, w którym przedstawiciel organów bezpieczeństwa państwa w PRL będący członkiem lub sympatykiem PiS, jest przyzwoitym obywatelem, zaś nie będący członkiem lub sympatykiem PiS, jest „przestępcą” służącym totalitarnemu państwu i nie ma prawa do otrzymywania należnych mu świadczeń emerytalnych (moralność wybiórczej odpowiedzialności – „**moralność Kalego**”).
3. Uchwalenie ustawy dezubekizacyjnej dotyczącej żołnierzy, automatycznie stanie się jednostronnym wypowiedzeniem przez władze państwa obowiązującej umowy byłym żołnierzom wojskowych służb specjalnych PRL i RP dotyczącej zachowania wzajemnej lojalności. W związku z takim zachowaniem władzy, żołnierze wojskowych służb specjalnych PRL, po 1990 roku służący w służbach specjalnych RP i objęci tą ustawą, zostają również zwolnieni z obowiązku zachowania lojalności wobec władz państwa – zachowanie informacji, w tym niejawnych, z okresu ich służby stanie się fikcją. Należy pamiętać, że wszyscy żołnierze WP po powierzeniu im służby w RP złożyli przysięgę wojskową, który to fakt jest odnotowany w ich TAP, zaś ze złożonej przysięgi wywiązywali się do ostatniego dnia służby i wywiązują się do dnia dzisiejszego, będąc po 1989 roku lojalnymi obywatelami wobec władz polskiego państwa.